

[Krag.]

Byplaner har foranlediget ikke helt smaa Vanskeligheder.

Et Forslag af en Karakter som det, der her foreligger, indeholder en Masse Enkeltheder, som det vil være rimeligst at komme udførligt ind paa i et Udvalg, og jeg skal derfor heller ikke beskæftige mig med ret mange af disse Enkeltheder, men dog berøre somme. Det er uden for al Tvivl — og det tror jeg heller ikke, nogen vil bestride —, at det Lovforslag, der her foreligger, stiller Krav om Bemyndigelser for den højtærede Minister, som er meget vidtgaende, men jeg forstod paa den ærede socialdemokratiske Ordfører, at for ham var de ikke vidtgaende nok, han ønsker dem udvidet yderligere, og det bliver altsaa et Spørgsmaal, vi naturligt kommer til at drøfte i det Udvalg, som jeg hører vil blive foreslaaet. Jeg kan imidlertid sige, at min Tendens over for dette Forslag gaar i modsat Retning. Jeg mener, at man bør bestrebe sig for, hvor det kan gøres uden at lægge afgørende Hindringer i Vejen for den Udvikling, som gennem dette Lovforslag ønskes tilvejebragt, at begrænse den Bemyndigelse, som gives Enkeltmand.

Det er ganske rigtigt, som det siges i Bemærkningerne til Lovforslaget, at Byplanloven af 1925 kun har fundet forholdsvis ringe Anvendelse, og det til Trods for, at den var forberedt gennem aarelange Forhandlinger mellem Administrationen og Udvalg inden for byplaninteresserede Kredse. Den højtærede Minister mener nu, at det er Lovens Erstatningsbestemmelser, der er Aarsagen; det er muligt, at de har øvet en vis Indflydelse, men jeg maa tilstaa, at jeg tror, Aarsagen snarere er at søge i, at Trangen til Udfærdigelse af Byplaner i Danmarks Købstæder, som jo for største Delen er smaa, ikke er særlig stor. Jeg erkender, at Ministeren har Ret, naar han i Bemærkningerne til Lovforslaget siger: „Enhver Bydannelse er Udtryk for eller Resultat af en Koncentration af Kræfter og Interesser. At regulere Udfoldelsen af disse Kræfter og Interesser, dels indbyrdes, dels i Forhold til det offentlige, for saa vidt de giver sig Udslag i Bebyggelse, er Formaalet med Byplanreguleringen.“ Men det maa ikke glemmes, at de fleste af Danmarks Købstæder er smaa, er gamle, ikke er i en saadan Udviklingstilstand, at store nye Arealer tages i Brug. Disse Byer er i fremtrædende Grad med Hensyn til Gader, Veje og Bebyggelse bestemt ved Udformningen i længst svundne Tider, og derfor føler man ikke Trang til

at tilrettelægge Planer, som fører vidt ud over de nuværende Grænser. Jeg tror, at her maa man snarest søge Aarsagen til, at Loven af 1925 er blevet benyttet i saa forholdsvis ringe Grad.

Det er ogsaa rigtigt, at „et Hovedpunkt i Byplanlægningen er Reguleringen af Bebyggelsesarterne indbyrdes“. Det er ogsaa et Problem, som den ærede socialdemokratiske Ordfører indgaaende kom ind paa i den Tale, han nylig holdt. Men glemmes maa det ikke, at her er det ogsaa i det væsentlige Hovedstaden og de større Byer, som kommer i Betragtning. For de mindre Byers Vedkommende spiller dette Spørgsmaal langt fra den Rolle, som jeg forstod den højtærede socialdemokratiske Ordfører mente. Det er Hovedstaden og de større Byer med de betydelige Udvidelsesmuligheder, der i denne Forbindelse kommer i Betragtning, og slet ikke det store Tal af Smaabyer.

Jeg maa derfor sige, at jeg tvivler i ikke ringe Grad paa, at det vil lykkes at sætte Fart i Byplanbevægelsen, selv om man gaar saa vidt med Hensyn til Ministerens Beføjelse, som det er foreslaaet i Lovforslagets § 1, hvorefter Ministeren ikke blot, som Tilfældet tidligere var for Byernes Vedkommende, skal godkende eventuelle Byplaner, men ogsaa skal kunne paalægge Kommunalbestyrelserne baade at udarbejde og at gennemføre en Byplan, ja, han skal endogsaa selv, hvis Kommunalbestyrelsen ikke dertil er villig, kunne foranledige udarbejdet en Byplan for denne eller hin By og kræve denne Plan gennemført paa Kommunens Bekostning.

Jeg synes nok, at det er en meget vidtgaende Beføjelse. Man maa dog regne med, at en Kommunalbestyrelse har Blikket aabent for, hvad der virkelig tjener Kommunens Tarv, hvad der maa siges at være fornødent, hvad der er Anledning til at give Penge af Kommunens Kasse ud til. Jeg synes, det er et temmelig stift Stykke, at Centraladministrationen skal kunne træffe saadanne Dispositioner paa Kommunens Bekostning, som der her er Tale om. Efter Loven af 1925 kunde for Sognekommunernes Vedkommende Amtsraadet godkende eventuelle Byplaner under Appel til Ministeren, og jeg kan ærlig talt, navnlig for Markplanernes Vedkommende, som der er Tale om i Lovforslagets § 3, ikke se nogen Grund til, at man sætter den lokale Myndighed, som dog maa antages at have det nærmeste Kendskab til Forholdene i den paa-gældende Kommune, til Side. Derfor haaber